

TUJI JEZIK - NEMŠČINA

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja

Prilagojeni izobraževalni programi osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje,
Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

OBVEZNI PREDMET

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: tuji jezik - nemščina

Predmetnik za osnovno šolo

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

Predmetnik prilagojenega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred
70	105	140	140	105	96

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Stanka Emeršič, OŠ Janka Padežnika Maribor, Mojca Hojski, OŠ Blanca, dr. Saša Jazbec, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, dr. Brigita Kacjan, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, dr. Liljana Kač, Zavod RS za šolstvo, Monika Krančič, OŠ I Murska Sobota, Tatjana Lubej, OŠ Janka Glazerja Ruše, mag. Tamara Ogorevc, OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova, Mateja Pivec, Prometna šola Maribor, Srednja prometna šola Maribor, Suzana Ramšak, Zavod RS za šolstvo, dr. Andreja Retelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Irena Rimc Voglar, Strokovno izobraževalni center Brežice, Valerija Šijanec, OŠ Odranci, Milojka Vaupotič Kučan, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer, Mojca Velušček, Gimnazija Ledina, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo, Vesna Vršič, Zavod RS za šolstvo, Mihaela Urška Zakošek, Srednja zdravstvena in kozmetična šola Celje, Milena Zavec, Ekonomska šola Murska Sobota, Srednja šola in gimnazija, Peter Zupan, Gimnazija Kranj

Avtorice specialnodidaktičnih priporočil za tuje jezike: dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Nadja Dobnik, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, dr. Darja Mertelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Andreja Retelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Marjana Šifrar Kalan, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo

JEZIKOVNI PREGLED: Katja Križnik Jeraj

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/UN-OS/Ucni-nacrt_tuji_jezik_-_nemscina_2025.pdf

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 243638531](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibiss-243638531)

ISBN 978-961-03-1023-5 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, določil učni načrt za tuji jezik - nemščina za izobraževalni program osnovne šole, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja in prilagojene izobraževalne programe osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

TIPIČNE STRANI

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

OBVEZNO

Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et
fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma
nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequ.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Osnovna šola | Slovenščina

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

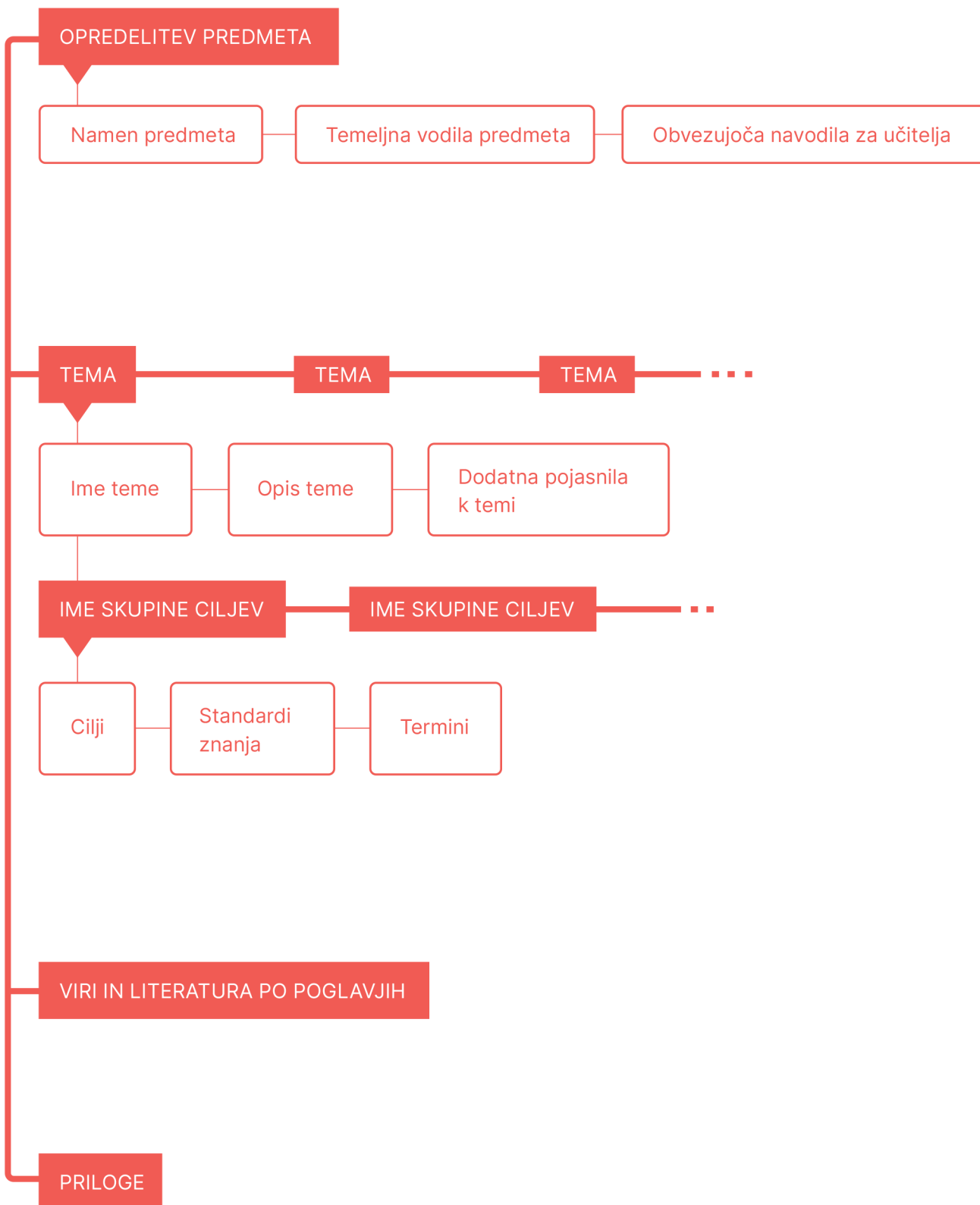
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NACRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	9	Ustna interakcija	39
Namen predmeta.....	9	Pisna interakcija	41
Temeljna vodila predmeta	9	Spletna interakcija	42
Obvezujoča navodila za učitelje	10	POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN	
DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO		MEDKULTURNOST 3. VIO	43
OBDOBJE	11	Posredovanje	45
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	12	Raznojezična in medkulturna zmožnost	46
SPREJEMANJE 2. VIO	13	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI 3.	
Razumevanje ustnega izražanja in		VIO	47
avdiovizualnega gradiva	14	Jezikovna zmožnost 3. VIO	48
Bralno razumevanje	15	Pragmatična in sociolingvistična zmožnost 3.	
TVORJENJE 2. VIO	16	VIO	50
Ustno izražanje	16	VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH	52
Pisno izražanje	18	Posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost	
INTERAKCIJA 2. VIO	19	2. VIO	52
Ustna interakcija	19	PRILOGE	53
Pisna interakcija	21	Priloge po poglavjih	53
Spletna interakcija	22	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	
POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN		2. VIO	53
MEDKULTURNOST 2. VIO.....	23	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	
Posredovanje	24	3. VIO	53
Raznojezična in medkulturna zmožnost	25		
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI 2.			
VIO.....	26		
Jezikovna zmožnost	27		
Pragmatična in sociolingvistična zmožnost...	29		
TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO			
OBDOBJE	31		
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	32		
SPREJEMANJE 3.VIO	33		
Razumevanje ustnega izražanja in			
avdiovizualnega gradiva	33		
Bralno razumevanje	35		
TVORJENJE 3. VIO	36		
Ustno izražanje	36		
Pisno izražanje	38		
INTERAKCIJA 3. VIO	39		

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Tuji jezik - nemščina je v osnovnošolskem programu obvezni predmet od 1. do 9. razreda, ta učni načrt velja za drugo in tretje vzgojno-izobraževalno obdobje (v nadaljevanju VIO).

Učenje nemščine v osnovni šoli prispeva k razvijanju učenčeve raznojezične zmožnosti. To je vseživljenjski in kontinuiran proces, ki poteka vzporedno in v povezavi z usvajanjem maternega/prvega jezika in učenjem dodatnih jezikov. Pripomore k večji odprtosti, razumevanju in sprejemanju drugačnosti, intelektualni širini, fleksibilnosti in družbenemu udejstvovanju posameznika kot raznojezičnega in medkulturnega govorca. Znanje nemščine in razumevanje kultur nemškega govornega prostora, vpetost nemščine v slovenske kulturno-zgodovinske okvire in današnji evropski prostor učencu omogočajo, da dostopa do informacij v nemškem jeziku, se sporazumeva, sodeluje ter deluje na številnih družbenih in izobraževalnih področjih, na lokalni, regionalni in mednarodni ravni. Nemščina je v Sloveniji jezik sosedov, pomembna pa je tudi kot jezik domačih govorcev v sedmih evropskih državah ter kot tuji jezik sporazumevanja med govorci v mednarodnih skupnostih.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Učenje nemščine poteka v sporazumevanju in za sporazumevanje v realnih življenjskih kontekstih. Učne dejavnosti in strategije sprejemanja, tvorjenja, interakcije, posredovanja, raznojezičnosti in medkulturnosti usmerjajo učenca k reševanju koristnih, skupnih opravil. Medpredmetno, projektno in problemsko zasnovane dejavnosti ter vključevanje skupnih ciljev pripomorejo k doseganju celostnega, bolj kompleksnega in trajnega znanja.

Za doseganje splošnega jezikovnega znanja predlagamo naslednje sporazumevalne vsebine:

2. VIO	3. VIO
- jaz: osebni podatki; - šola: razred, učilnica, šolske potrebščine, šolski vsakdanjik; - dom in družina: člani družine, hišni ljubljenci, prijatelji, sošolci, hiša, stanovanje, vsakdanja opravila; - čas: ure, dnevi, deli dneva, letni časi, koledar; - prosti čas: hobiji, šport, igre; - oblačila in obutev; - nakupovanje: različni načini nakupovanja (v trgovinah, preko spleta, ...);	- jaz: razširjeni osebni podatki, življenjepis; - šola: vrsta šole, urnik, učenje; - medčloveški odnosi: prijatelji, sošolci, družinski člani, lastnosti, čustva; - bivanje: hiša, stanovanje, prostori, stanovanjska oprema, vsakdanja opravila; - prosti čas: šport, dejavnosti, hobiji, živali; - delo in poklici, storitvene dejavnosti, načrti za prihodnost;

• jedi in pijače: obroki hrane, priprava hrane; • telo in zdravje: deli telesa, nega telesa, osebna higiena, zdrava prehrana, bolezni; • naravno okolje: vreme, narava, pokrajina, živali; • prazniki: rojstni dan, božič idr.; • kulture in jeziki: nemški govorni prostor.	• življenje v mestu in na podeželju: javne zgradbe, prometna sredstva, opis poti, opis domačega kraja; • naravno okolje: vreme in vremenska napoved, narava, trajnostni razvoj; • komunikacija in mediji v digitalni družbi; • potovanja: spoznavanje tujih krajev, izleti, trajnostna mobilnost; • Slovenija: predstavitev države, posebnosti; • kulture in jeziki: nemške, slovenske ter druge kulture in jeziki, medkulturni in raznojezični vidiki.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk nemščine je usmerjen v sporazumevanje v vsakdanjih situacijah, v jezikovno zavedanje in razumevanje različnih kultur. Osredinjen je na učenca in njegovo aktivno vlogo pri sooblikovanju pomena pri sporazumevanju in pri izvajanju učnega procesa. Učne vsebine so prilagojene starosti, izkušnjam in zanimanjem učencev ter medpredmetno povezane. Tako učitelj kot učenec pri pouku v čim večji meri uporabljata nemščino kot jezik sporazumevanja. Učenec kot raznojezični posameznik naj ima pri pouku možnosti, da aktivira svoj celotni večjezikovni repertoar, prepozna podobnosti in razlike med jeziki in kulturami.

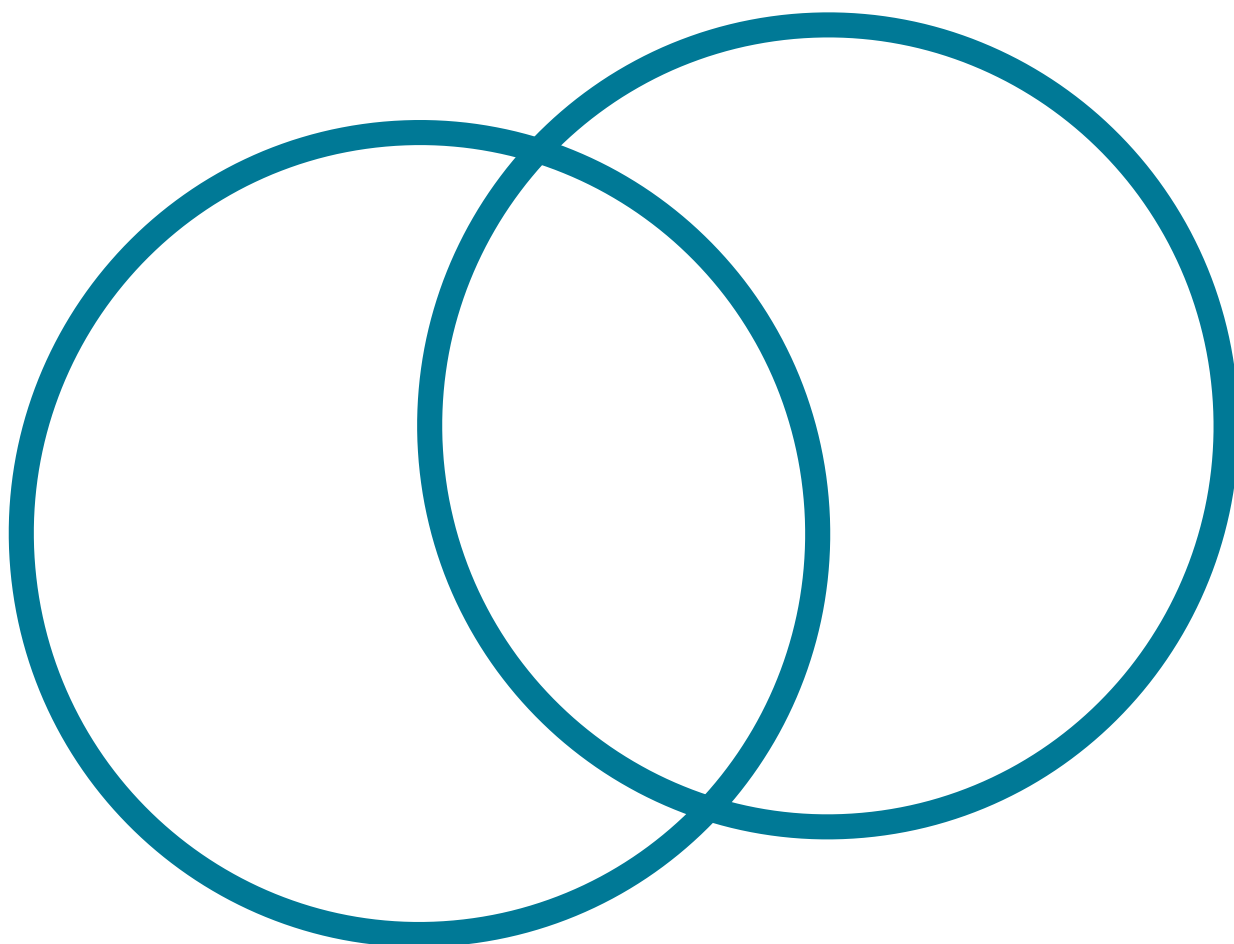
Nemščina kot tuji jezik je obvezni predmet od prvega razreda dalje, zato učitelj na prehodu v 2. VIO upošteva učenčevo pridobljeno jezikovno znanje.

Pričakovana raven znanja nemščine ob koncu 2. VIO je **A1/A2** ter ob koncu 3. VIO **A2/B1** po Skupnem evropskem jezikovnem okviru (Svet Evrope, 2023).

TUJI JEZIK - NEMŠČINA

DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE 2. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec v 2. VIO nadaljuje z razvijanjem zmožnosti sprejemanja, to je razumevanja ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva, bralnega razumevanja ter strategij sprejemanja, ki jih je pridobil v 1. VIO.

Učenec sprejema besedila, ki so govorna v živo ali posneta, pisna, ter avdiovizualno gradivo. Za razumevanje besedil razvija in uporablja strategije sprejemanja, kot so uporaba ilustracij, oblikovanosti besedil, sklepanje iz sobesedila ter raba jezikovnih opor.

Besedila so kratka in enostavna, v standardnem nemškem jeziku, z vsebino, ki je učencem blizu in znana. Učenec posluša in bere pogovor, predstavitev, opis, objavo, oglas, navodilo, novico, sporočilo, napis, jedilnik, urnik, obvestilo, opozorilo, pismo, prospekt, članek in krajša umetnostna besedila, npr. pesem, strip, zgodbo, dramsko besedilo, odlomek iz daljšega besedila.

Ob koncu 2. VIO zna učenec pri sprejemanju besedil izluščiti glavno misel in določene informacije. Razume pogosto besedišče in besedne zveze, ki so mu blizu in izhajajo iz njegovega neposrednega življenjskega okolja. Sposoben je uporabljati strategije sprejemanja tako, da sklepa o pomenu neznane besede za konkretno dejanje ali predmet, če je sobesedilo preprosto in se nanaša na znano vsakdanjo temo. Iz položaja neznanih ustaljenih izrazov v besedilu sklepa o njihovem pomenu in funkciji (npr. pozdrav v elektronskem sporočilu). Pri prepoznavanju vsebine zna izrabiti številke, datume, lastna imena itn. Pri prepoznavanju vrste besedila, kot so novica, oglas, klepet ali objava v forumu, zna izrabiti oblikovanost besedila in njegove tipografske značilnosti.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

»Razumevanje ustnega izražanja« nadomešča izraz »slušno razumevanje«. Do spremembe je prišlo zaradi prilagoditve izrazov, ki bi bili uporabni tudi za znakovne jezike in tako bolj vključujoči glede načina sporazumevanja. Izraz »ustni« v skupnosti gluhih in naglušnih vključuje namreč tudi kretanje (Svet Evrope, 2023, 19-20).

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AUDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

- razvija zmožnost razumevanja krajših govorjenih besedil in avdiovizualnega gradiva z znanimi vsebinami, vezanimi na njegovo ožje okolje in njegov vsakdan,
- razvija in uporablja osnovne strategije razumevanja govorjenih besedil in avdiovizualnega gradiva.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » izlušči glavne poudarke v besedilu s pogosto rabljenim besediščem o znani vsebini (npr. o sebi, družini, šoli, hobijih), če je izražena počasi in jasno v standardnem nemškem jeziku;
- » sledi kratkim navodilom in preprostim napotkom;
- » razbere izbrane podatke v besedilu ter nekatere podrobnosti, ko ljudje pripovedujejo o sebi, družini, šoli, hobijih in drugih znanih vsebinah, če se izražajo počasi in jasno v standardnem nemškem jeziku;
- » prepozna časovno zaporedje dogodkov v besedilu.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost bralnega razumevanja. Redno bere raznolika besedila (tiskana in digitalna) z znanimi vsebinami, ki so vezane na njegovo ožje okolje in vsakdan,

SC (1.1.4.1)

O: razvija tehniko branja v nemščini ter osnovne bralne strategije,

I: razvija zmožnost bralnega razumevanja krajših, avtentičnih umetnostnih besedil, ob tem prepoznava lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega in druge kulture.

SC (1.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» izlušči glavne poudarke v kratkem, preprostem besedilu s pogosto rabljenim besediščem o znani vsakdanji vsebini (npr. opis osebe, hobija, živali, šole);

» se odziva na kratka navodila;

» najde izbrane podatke ter nekatere podrobnosti v besedilu z znano vsebino (npr. opis osebe, hobija, živali, šole);

» prepozna časovno zaporedje dogodkov v besedilu.

TVORJENJE 2. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri tvorjenju učenec v 2. VIO nadaljuje z razvijanjem zmožnosti ustnega in pisnega izražanja ter strategij tvorjenja, ki jih je pridobil v 1. VIO.

Tvorjenje ustnih in pisnih besedil običajno temelji na vnaprej pripravljenih vzorcih. Besedila so preprosta, kratka in jasno strukturirana ter so večinoma podprta z vizualnimi ali besednimi iztočnicami. Učenec tvori besedila, kot so izpolnjevanje obrazca (izpolnjevanje vprašalnika, tabele, miselnega vzorca itd.), opis osebe, prostora, predmeta, dogodka, sporočilo, navodilo, predstavitev obravnavane teme, vabilo, voščilnica, razglednica, seznam, recept, (domišljjski) sestavek, preprosta zgodba, preprosti verzi, pesem.

Z razvijanjem in uporabo tvorbnih strategij se izboljšuje kakovost tvorjenja besedil. Načrtovanje vključuje premislek o najučinkovitejšem načinu izražanja bistva sporočila, izvedba pa zajema načrtovane ustne in pisne dejavnosti. Nadomeščanje vključuje spremljevalno gestikulacijo kot pomoč izraženemu, namerno uporabo neustrezne besede, opredelitev manjkajočega koncepta in opisno izražanje. (Samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje vključujeta spontano in zavedno ugotavljanje in (samo)popravljanje napak.

Ob koncu 2. VIO zna učenec ustno in pisno preprosto opisati ljudi in svoje vsakdanje okolje, obravnavane teme ter pojasniti, kaj mu je všeč in kaj ne. Pri tem uporablja kratke nize preprostih fraz in stavkov, ki jih poveže v enostavno zaporedje. Tvorbne strategije uporabi tako, da zna priklicati iz spomina ustrezen niz fraz iz svojega repertoarja ter pri ustnem izražanju s kazanjem ali gestikulacijo izraziti, kaj misli.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost ustnega izražanja tako, da tvori različne besedilne vrste, pri čemer uporablja kratke nize preprostih fraz in stavkov,

SC (1.1.1.1)

○: razvija in uporablja strategije ustnega izražanja. Pri pripravi ustno tvorjenih besedil lahko uporablja gradivo v digitalnem okolju, išče podatke, informacije in vsebine, jih analizira ter vrednoti njihovo verodostojnost in zanesljivost.

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » ustno tvori nekatere besedilne vrste (npr. poimenovanje, opis) na obravnavane teme. Pri tem uporabi najosnovnejše fraze in povedi, ki jih poveže v enostavno zaporedje. Pri govorjenju si pomaga z opornimi točkami in vizualnim gradivom;
- » ustno tvori različne besedilne vrste (npr. opis, navodilo, predstavitev, poročilo, pojasnilo, zgodbo) na obravnavane teme. Pri govorjenju si lahko pomaga z opornimi točkami ali vizualnim gradivom.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost pisnega izražanja v različnih besedilnih vrstah, piše preproste fraze in stavke ter krajša besedila, ki se nanašajo na obravnavane vsebine,

SC (1.1.1.1)

○: razvija in uporablja strategije pisnega izražanja. Pri pripravi pisno tvorjenih besedil lahko uporablja gradivo v digitalnem okolju, išče podatke, informacije in vsebine, jih analizira, primerja ter vrednoti njihovo verodostojnost in zanesljivost.

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pisno tvori nekatere besedilne vrste (obrazec, opis, seznam, sporočilo) na obravnavane teme. Pri tem uporabi najosnovnejše fraze in povedi, ki jih poveže v enostavno zaporedje. Pri pisanju si pomaga z vzorčnimi besedili;
- » pisno tvori različne besedilne vrste (opis, recept, krajši sestavek) na obravnavane teme. Pisanje je vodeno s pomočjo vzorčnega besedila, iztočnic, nabora ključnih besed, podatkov, slike.

INTERAKCIJA 2. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec v 2. VIO nadaljuje z razvijanjem zmožnosti interakcije, ki jo je pridobil v 1. VIO.

Učenec pri interakcijskih dejavnostih razvija zmožnost neposrednega sporazumevanja z eno ali več osebami. Interakcija poteka ustno, pisno in spletno. Pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije, kot so prevzemanje vloge govorca (menjava vlog), sodelovanje v pogovoru ter preverjanje razumevanja.

Učenec ustno, pisno in spletno izmenja informacije s sogovornikom oz. sogovorniki (kratki dialogi, pogovori o znanih vsebinah, telefonski pogovori oz. videoklici), pridobiva storitve in dobrine (dialogi za naročanje, nakupovanje) ter si dopisuje z drugimi (npr. napiše SMS, voščilnico, e-sporočilo, prijavo, izpolni preproste obrazce za zasebne ali uradne namene).

Ob koncu 2. VIO se zna učenec sporazumevati v preprostih in vsakodnevnih situacijah in rutinskih opravilih, pri čemer izrazi, kako se počuti, kaj počne, kaj potrebuje, na komentarje se odzove z zahvalo, opravičilom ter odgovori na vprašanja, upošteva preprosta navodila in s pomočjo spodbudnega sogovorca sodeluje pri skupnem opraviilu.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri interakciji imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo, v večini situacij so dopustne napake in nejasnosti, če si lahko kot sogovorec pri razumevanju sporočila pomagamo s kontekstom. Uspešna interakcija med drugim zahteva potrebo po preverjanju, ali je bilo sporočilo pravilno razumljeno, zmožnost preoblikovanja, da se olajša razumevanje in odpravijo nesporazumi ter zmožnost spoprijemanja s čustvenimi odzivi.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost ustne interakcije in spretnosti aktivnega poslušanja,

SC (3.3.2.1)

○: razvija in uporablja preproste interakcijske strategije ter pri tem sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.

SC (5.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» se na preprost način, z osnovnimi in naučenimi jezikovnimi in nejezikovnimi sredstvi pogovori o različnih osebah in dogodkih (npr. družinski člani, aktivnosti v šoli in doma);

» se z znanimi in naučenimi jezikovnimi sredstvi pogovori o vsakdanjih temah (npr. šola, počutje, prosti čas, športne aktivnosti in hrana).

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost pisne interakcije pri dopisovanju in izmenjavi informacij,
 - : razvija in uporablja preproste interakcijske strategije. Po potrebi uporablja jezikovne pripomočke v tiskani in digitalni obliki (slovar, črkovalnik, prevajalnik, brskalnik, digitalna jezikovna orodja).
- SC** (1.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pisno tvori sporočila v obliki niza zelo kratkih stavkov o znanih vsebinah; pri tem uporabi preproste besede in ustaljene vzorce (npr. na razglednici, SMS kot odgovor prijatelju);
- » pisno tvori kratka, preprosta obvestila (npr. vabilo za rojstni dan) ter si izmenja informacije, pri čemer vpraša in odgovori na vprašanja v zvezi z osebnimi podatki ali nekim dogodkom.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost spletne interakcije z uporabo preprostih digitalnih tehnologij,

SC (4.2.1.1)

○: razvija in uporablja preproste interakcijske strategije.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri spletni interakciji niso predvideni.

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST 2. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vsebuje tri skupine ciljev: posredovanje besedila, posredovanje pri sporazumevanju ter raznojezično in medkulturno zmožnost. Pri vseh treh učenec gradi mostove med jeziki, kulturami in ljudmi ter pomaga oblikovati ali prenesti pomen besedila, v okviru enega jezika ali iz enega jezika v drugega. Pri tem razvija zmožnost posredovanja vsebine besedila ali zmožnost posredovanja pri sporazumevanju ter upošteva sporazumevalne potrebe prejemnikov posredovane informacije. Učenec s posredovalnimi dejavnostmi spozna in se uči uporabljati posredovalne strategije, npr. strategije za prilagajanje jezika ali za poenostavitev besedila.

Z učenjem nemščine učenec razvija raznojezično in medkulturno zmožnost, se sporazumeva v več jezikih, izraža naklonjenost, odprtost ter spoštovanje do različnih jezikov in kultur. H gradnji sporazumevalne zmožnosti vsakega posameznika prispevata namreč znanje vseh jezikov in izkušnje s temi jeziki. Raznojezična zmožnost zajema repertoar vseh jezikov, ki jih posameznik zna in uporablja. Ta vključuje materni oz. prvi jezik ter ostale jezike in jezikovne različice.

Z razvijanjem medkulturne zmožnosti učenec pogloblja razumevanje „drugosti“, strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter spozna bogastvo jezikovne in kulturne raznolikosti družbe, tako v svojem ožjem okolju kot tudi širše.

Ob koncu 2. VIO zna učenec posredovati ljudem kratka in preprosta besedila o vsakdanjih temah tako, da navede glavne točke besedil. Pri sporazumevanju zna posredovati bistvo povedanega v predvidljivih, vsakodnevnih situacijah o osebnih željah in potrebah.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

POSREDOVANJE

Pri posredovanju učenec ustvarja pogoje za uspešno sporazumevanje med ljudmi, pri katerih je sporazumevanje zaradi **jezikovnih, kulturnih** ali drugih razlogov oteženo ali onemogočeno. V vlogi jezikovnega posrednika pomaga ljudem pri neposrednem sporazumevanju ali pri razumevanju besedil. S posredovanjem ustvarja pogoje za sodelovanje ter soočanje s (kulturno) občutljivimi situacijami.

Posredovanje predstavlja pomoč pri oblikovanju ali prenosu pomena (besedila, gradiva):

- » v okviru enega jezika ali enega načina (npr. ustnega izražanja),
- » iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje) ali
- » iz enega načina v drugega (npr. iz pisnega v govorjeni jezik).

Učenec pri pouku nemščine zna posredovati drugi osebi bistvo govorjenega ali pisnega besedila v predvidljivih vsakodnevnih situacijah v okviru enega jezika (nemščine) ali enega načina (npr. ustnega), iz enega jezika v drugega (npr. iz nemščine v slovenščino) ali iz enega načina v drugega (iz pisnega v ustni). Pri tem uporablja enostavne **posredovalne strategije** za pojasnjevanje pomena in lajšanje razumevanja, vključno s celotnim jezikovnim repertoarjem in ostalimi jezikovnimi viri.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo povezovanje in navezovanje na pouk slovenščine (madžarščine, italijanščine), tujih jezikov in ostalih predmetov. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega učenca. Učitelj v svoj pouk vključi čim več jezikov in kultur ter je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca.

Posredovalna, raznojezična in medkulturna zmožnost se pri pouku nemščine kot tujega jezika razvijajo in spremljajo, a ne ocenjujejo, saj so merljivi vidiki teh zmožnosti zajeti pri vrednotenju sprejemniške, interakcijske in tvorbnosti. Odnosni vidiki so nemerljivi oz. jih ne moremo ocenjevati (npr. odnos do drugega, strpnost, sočutje, radovednost, odprtost), zato tu ni navedenih standardov znanja.

Vrste besedil za posredovanje: pogovor, napis, obvestilo, plakat, program, navodila, objave, TV in radijska poročila (o znani temi: dogodek, šport), besedila z ilustracijami in preglednicami, informativna besedila o znanih temah.

POSREDOVANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost jezikovnega posredovanja besedila,
- : razvija zmožnost jezikovnega posredovanja pri sporazumevanju z različnimi posamezniki ali skupinami, (5.3.4.1)
- : razvija osnovne strategije posredovanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri posredovanju niso predvideni.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija raznojezično zmožnost. Pri učenju nemščine kot tujega jezika uporablja znanje maternega, učnega in ostalih jezikov; primerja jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.

SC (1.1.3.2)

○: s spoznavanjem in primerjanjem lastne in tujih kultur vzpostavlja odnos do lastne kulture. Spoznava vrednote kulturne raznolikosti v ožjem in širšem okolju ter pomen strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih kulturnih skupnosti. Pri tem upošteva etična pravila pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.

SC (1.3.1.1 | 2.1.2.1 | 3.3.1.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri temi raznojezična in medkulturna zmožnost niso predvideni.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI 2. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec v 2. VIO nadaljuje z razvijanjem sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti, ki jih je v 1. VIO usvojil v okviru razvijanja celostne sporazumevalne zmožnosti oz. posameznih delnih zmožnosti, ki so sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost.

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, pragmatično in sociolingvistično zmožnost. Jezikovna zmožnost vključuje poznavanje besedišča, slovnice, pravopisa ter fonologije. Pragmatična zmožnost vključuje poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana, uporabna za izvajanje sporazumevalnih funkcij ter razvrščena v skladu z interakcijskimi in transakcijskimi poteki. Sociolingvistična zmožnost pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

Jezikovna zmožnost se nanaša torej na jezikovno »pravilno rabo«, na znanje jezika kot sistema, pragmatična zmožnost pa na dejansko rabo jezika pri tvorjenju besedila. Ta pri tvorjenju besedil vključuje sposobnost razvijanja teme, sposobnost prilagajanja jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine (prožnost), sposobnost natančnega podajanja vsebine, sposobnost povezovanja delov besedila ali stavkov (koherentnost in kohezivnost), sposobnost oblikovanja izjav in lahkotnost izražanja (tekočnost) ter pri interakciji sposobnost menjave vlog in upoštevanja načel sodelovanja.

Učenec ob koncu 2. VIO pozna in uporablja osnovni nabor besed in fraz, ki se nanašajo na obravnavane vsebine. Izgovarjati zna večino nemških glasov. Izgovarjava znanih besed in fraz je večinoma ustrezna, občasna neustrezna izgovarjava manj znanih besed, fraz in stavkov lahko otežuje razumevanje. Pozna omejen nabor osnovnih slovničnih in stavčnih struktur, pri njihovi rabi se še vedno lahko pojavljajo sistemske napake. Zapis nekaterih (manj znanih) izrazov je lahko še vedno pomanjkljiv.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti se pri pouku razvijajo celostno, v povezavi z drugimi vidiki jezikovnega učenja, zato so tu opredeljeni standardi vedno del standardov ali opisnih kriterijev vrednotenja ostalih zmožnosti.

V okviru **jezikovne zmožnosti** so standardi opredeljeni za:

- » besedišče,
- » slovnično pravilnost,
- » izgovarjavo,

» pravopis.

V okviru **pragmatične zmožnosti** so standardi opredeljeni za:

- » razvijanje teme,
- » vsebinsko natančnost,
- » koherentnost in kohezivnost,
- » tekočnost,
- » menjavo vlog in načela sodelovanja.

Sociolingvistična zmožnost je opredeljena kot en standard za rabo jezika v različnih družbenih okoliščinah.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: širi in pogloblja besedišče, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe. Pri tem uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, ter primerja jezike, ki jih (po)zna in se jih uči,

SC (1.1.3.2)

○: razvija slovnično in pravopisno pravilno sporazumevanje. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov,

SC (1.1.3.1)

○: razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Besedišče

- » ima osnovni repertoar, sestavljen iz posameznih besed in fraz, povezanih z določenimi konkretnimi situacijami in obravnavanimi vsebinami;
- » ima zadostno besedišče za opravljanje rutinskih, vsakdanjih transakcij v znanih situacijah in o poznanih vsebinah.

Jezikovna pravilnost

- » **obvlada majhno število preprostih jezikovnih struktur iz naučenega nabora. Besede poveže v preproste stavke z osnovnimi vezniki. Možne so napake, ki občasno tudi otežijo razumevanje;**
- » obvlada in uporablja preproste jezikovne strukture iz naučenega nabora, pri tem so še vedno možne določene osnovne sistemske napake, kljub temu je po navadi jasno, kaj želi izraziti. Uporablja najpogostejše veznike, s katerimi preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo.

Izgovarjava

- » **izgovarja pravilno omejeno število glasov, naučenih besed in fraz tako, da je govor razumljiv le ob podpori sogovorca;**
- » izgovarja pravilno znane besede in fraze v preprostih vsakdanjih situacijah. Razumljivost sporočila je občasno otežena (npr. zaradi napačnega besednega naglasa ali stavčnega poudarka).

Pravopis

- » **zapiše dokaj pravilno pogosto rabljene znane besede in krajše stavke. Uporabi osnovna ločila in ustrezno oblikuje besedilo. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake;**
- » zapiše razmeroma pravilne kratke stavke o vsakdanjih vsebinah. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v izrazih, ki so učencu manj znani.

PRAGMATIČNA IN SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost dejanske rabe jezika pri tvorjenju besedil (**pragmatično zmožnost**). Pri tem uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in drugih jezikov,

SC (1.1.3.2)

○: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah (**sociolingvistično zmožnost**).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Razvijanje teme

» **tvori kratko preprosto besedilo, v katerem si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane, če ima vizualno podporo ali iztočnice;**

» tvori kratko besedilo (npr. opis, zgodbo), ki je ustrezno vsebinsko zgrajeno.

Vsebinska natančnost

» **na preprost način izrazi osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah;**

» v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh sporoči tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti.

Tekočnost

» **uporabi zelo kratke, posamične, večinoma naučene izjave, s pogostimi premori, ko išče ustrezne izraze in uporablja manj znane besede ter ko poskuša izboljšati sporazumevanje;**

» se lahko razumljivo izrazi s kratkimi izjavami, čeprav so zelo očitni oklevanje in napačni začetki.

Menjava vlog in načela sodelovanja (interakcijske strategije)

» **s pomočjo opornih točk začne, vzdržuje in konča preprost pogovor;**

» začne, vzdržuje in konča preprost pogovor.

Sociolingvistična zmožnost

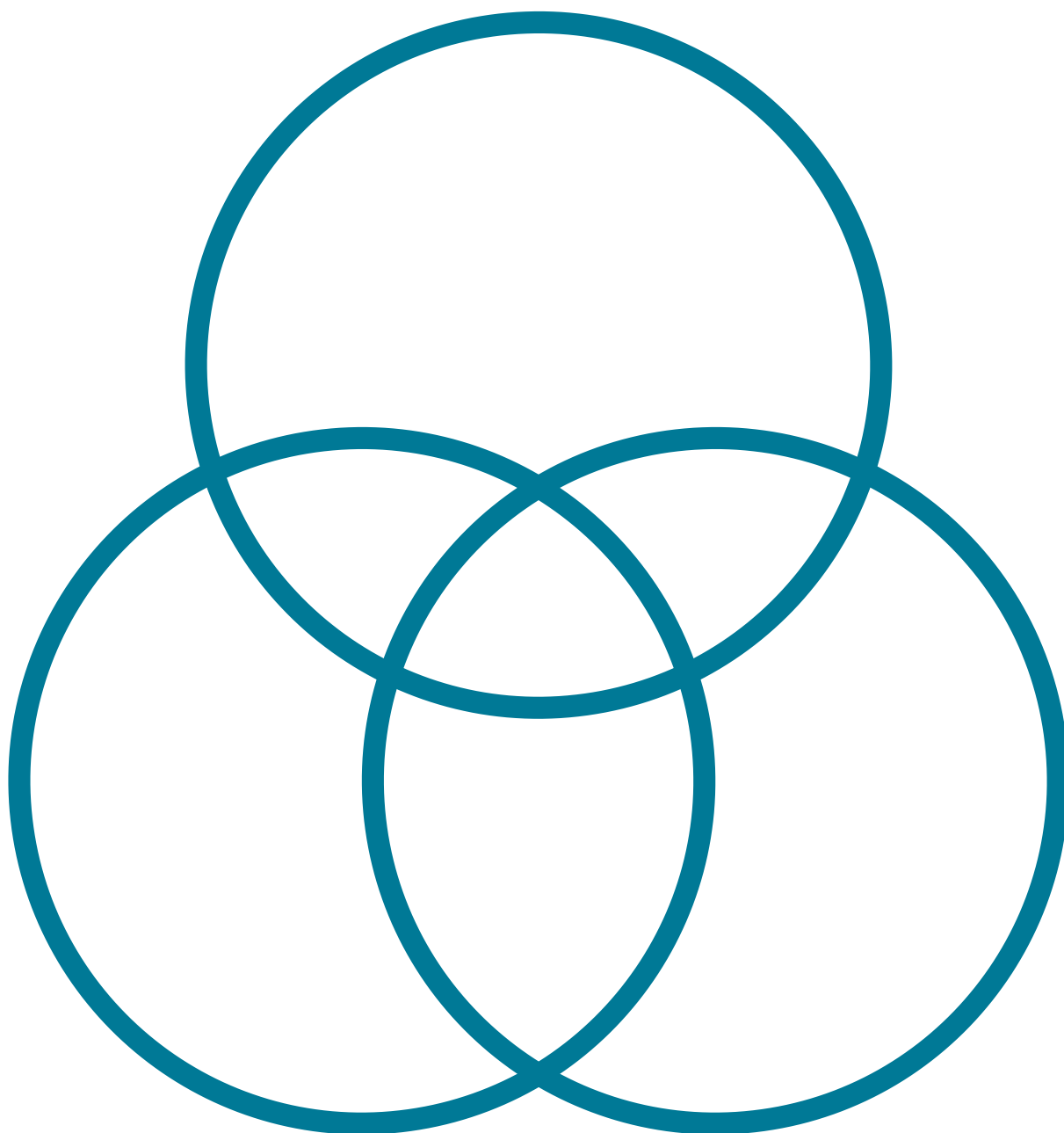
» **z najpreprostejšimi vsakdanjimi vljudnostnimi frazami vzpostavi osnovne družbene stike (npr. pozdravi ob prihodu in odhodu, se predstavi, reče prosim, hvala, oprostite);**

- » obvlada zelo kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave, nagovore in fraze (npr. povabi, predlaga) ter se odzove na vljudnostne fraze drugih.

TUJI JEZIK - NEMŠČINA

TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE 3.VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec v 3. VIO nadaljuje z razvijanjem zmožnosti sprejemanja, ki jih je pridobil v 2. VIO (gl. opis pričakovane ravni zmožnosti sprejemanja ob koncu 2. VIO (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/2lxdphm>)).

Besedila so večinoma krajša, prilagojena ravni znanja učencev, lahko so tudi že daljša in bolj abstraktna, z vsebino, ki je učencem blizu in poznana, ter v standardnem nemškem jeziku. Za razumevanje besedil razvija in uporablja strategije sprejemanja, kot so uporaba ilustracij, oblikovanosti besedil, naslovov, podnaslovov, položaja v besedilu, sklepanje iz sobesedila ter raba jezikovnih opor (besedni koreni, predpone, obrazila, časovni in logični povezovalci).

Besedila in avdiovizualna gradiva, ki jih učenec sprejema (poslušča, bere, gleda), so lahko: pogovor, predstavitev, opis, objava, navodilo, (elektronsko) pismo, oglasno besedilo, članek, (animirani) film oz. videoposnetek, pesem, strip, zgodba, dramsko besedilo, odlomek iz daljšega besedila.

Ob koncu 3. VIO zna učenec pri sprejemanju besedil (krajših, lahko tudi daljših) ta razumeti globalno, iz njih izluščiti bistvo, poiskati določene informacije ter slediti dogajanju. Vsebina besedil je konkretna in učencem znana, izražena so tudi mnenja. Sposoben je uporabljati strategije sprejemanja tako, da npr. sklepa o pomenu neznanih besed s pomočjo jezikovnih opor (kot so časovni povezovalci, besedni koreni) ter avdiovizualnih signalov, pri prepoznavanju vrste besedil upošteva tipografske in oblikovne značilnosti besedila.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

- : razvija in nadgrajuje zmožnost razumevanja govornih besedil in avdiovizualnega gradiva o znanih vsebinah,
- : širi nabor strategij razumevanja govornih besedil in avdiovizualnega gradiva. Pri sprejemanju govornih besedil razvija spretnosti aktivnega poslušanja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » izlušči glavno misel besedila in nekaj glavnih poudarkov v govorjenih besedilih z obravnavano vsebino;
- » razume nekatere podatke v besedilu z obravnavanim besediščem;
- » razume podatke in podrobnosti v besedilu z obravnavano vsebino;
- » prepozna stališča in namen govorcev;
- » prepozna jasno izražena dejstva in mnenja govorcev.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost bralnega razumevanja ob besedilih o znanih vsebinah,

○: z rednim branjem raznolikih gradiv nadgrajuje in uporablja bralne strategije za razumevanje, analiziranje in vrednotenje besedil,

SC (1.1.4.1)

I: razvija zmožnost bralnega razumevanja krajših, avtentičnih umetnostnih besedil, ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega in druge kulture.

SC (1.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» razbere bistvo in glavne poudarke besedila o znanih vsakdanjih temah;

» poišče nekatere splošne informacije in specifične podatke;

» razume vsebino besedil, ki opisujejo konkretne teme, širši življenjski prostor, ter besedila, v katerih so izražena mnenja;

» poišče splošne informacije in specifične podatke;

» interpretira, sklepa in vrednoti (vsebino, okoliščine).

TVORJENJE 3. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri tvorjenju učenec v 3. VIO nadaljuje z razvijanjem zmožnosti ustnega in pisnega izražanja ter strategij tvorjenja, ki jih je pridobil v 2. VIO (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/lda7v5f>).

Učenec tvori besedila s pomočjo vzorčnih besedil o obravnavani tematiki s konkretno in abstraktno vsebino, kot so opis doživetja, dogodka ali potovanja, novica, oglas, navodilo, povzetek, obnova, pisni sestavek na obravnavano temo, preprosta zgodba, uradni dopis, ustvarjalno besedilo. Pri tvorjenju opisuje, predstavlja, sporoča, pripoveduje, povzema, razlaga, primerja, interpretira podatke (npr. preglednice, grafikone), utemeljuje in argumentira.

Ob koncu 3. VIO zna učenec ustno in pisno tvoriti raznovrstna povezana besedila o obravnavanih temah, v katerih opisuje, primerja, izraža lastno mnenje in argumentira. Besedila so večinoma razumljiva z zadostnim obsegom besedišča, strukturirana in koherentna. Učenec uporablja strategije tvorjenja. Pri ustnem izražanju si v primeru nesporazuma ali zaradi omejenega besedišča pomaga z opisovanjem, gestami in/ali popravljanjem napak. Pri pisnem izražanju zna narediti načrt pisnega izdelka, poiskati in popraviti osnovne jezikovne napake.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija in nadgrajuje zmožnost ustnega izražanja v različnih besedilnih vrstah,

SC (1.1.1.1)

○: širi nabor strategij tvorjenja za načrtovanje, izvedbo in popravljanje besedila. Pri pripravi ustno tvorjenih besedil išče gradivo v digitalnem okolju, ga analizira, primerja ter vrednoti njegovo verodostojnost ter zanesljivost.

SC (4.1.2.1 | 4.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» opiše in predstavi različne obravnavane teme;

- » predstavi svoje mnenje, stališča in dejanja;
- » se izrazi s preprostimi, enostavnimi povedmi;
- » opiše svoje vtise, občutja, izkušnje;
- » povzame vsebine obravnavanih tem;
- » razloži in utemelji svoje mnenje, stališča in dejanja;
- » se izrazi z daljšimi in občasno kompleksnejšimi povedmi.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija in nadgrajuje zmožnost pisnega izražanja v različnih besedilnih vrstah,

SC (1.1.1.1)

○: širi nabor strategij tvorjenja (načrtovanje, izvedba in popravljanje besedila). Pri pripravi pisno tvorjenih besedil išče gradivo v digitalnem okolju, vrednoti njegovo verodostojnost in zanesljivost.

SC (4.1.2.1 | 4.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » tvori enostavčne povedi o širšem naboru obravnavanih tem;
- » piše krajša besedila o obravnavanih temah z večinoma konkretno vsebino;
- » upošteva značilnosti besedilnih vrst in besedila delno prilagodi naslovniku;
- » tvori večstavčne in kompleksnejše povedi o širšem naboru tem;
- » piše besedila z večinoma konkretno in občasno abstraktno vsebino. Pri tem izrazi svoje mnenje, argumente, opiše svoja doživetja, izrazi čustva in odzive;
- » upošteva značilnosti izbrane besedilne vrste ter besedila prilagodi naslovniku in sporočilnemu namenu;
- » piše resnične in izmišljene zgodbe.

INTERAKCIJA 3. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec v 3. VIO nadaljuje z razvijanjem zmožnosti interakcije, ki jih je pridobil v 2. VIO.

Pri interakciji učenec razvija zmožnost neposrednega sporazumevanja z eno ali več osebami – ustno, pisno ali prek spleta. Pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije, kot so prevzemanje vloge govorca (menjava vlog), sodelovanje v pogovoru ter preverjanje razumevanja.

Učenec ustno, pisno in spletno izmenja informacije s sogovornikom oz. sogovorniki (kratki dialogi, pogovori o znanih temah, telefonski pogovori oz. videoklici), pridobiva storitve in dobrine (dialogi za naročanje, nakupovanje) ter si dopisuje z drugimi (npr. napiše SMS, voščilnico, e-sporočilo, prijavo, izpolni obrazec za zasebne ali uradne namene).

Ob koncu 3. VIO se zna učenec sporazumovati v preprostih in rutinskih opravilih, ki zahtevajo preprosto in neposredno ustno izmenjavo informacij o znanih temah in dejavnostih. Znajde se v zelo kratkih družabnih izmenjavah, čeprav po navadi ne razume dovolj, da bi pogovor sam vzdrževal. V okviru pisne in spletne interakcije se zna vključiti v osnovno družabno interakcijo, pri čemer izrazi, kako se počuti, kaj počne, kaj potrebuje, in se na komentarje odzove z zahvalo, opravičilom ali odgovori na vprašanja. Opravi znane preproste transakcije, kot je naročilo izdelkov, upoštevati preprosta navodila in s pomočjo spodbudnega sogovorca sodelovati pri skupnem opravilu.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

- : nadgrajuje zmožnost ustne interakcije za različne stopnje aktivnega sodelovanja v zasebnih in formalnih pogovorih,
- : uporablja preproste interakcijske strategije za vodenje pogovora v živo in sodelovanje v razpravi z različnimi posamezniki. Pri tem si prizadeva za spoštljivo in nenasilno komunikacijo.

SC (5.3.4.1 | 1.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » sodeluje v kratkih vodenih pogovorih o znanih temah;
- » zastavlja in odgovarja na vprašanja;
- » brez priprave sodeluje v družabnih in formalnih pogovorih o znanih temah;
- » v pogovoru izrazi osebno mnenje;
- » uporabi širok razpon vsakdanjega jezika.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: nadgrajuje zmožnost pisne interakcije tako, da aktivno sodeluje v sinhroni in asinhroni pisni komunikaciji in tvori različne vrste besedil. Pri tem si prizadeva za spoštljivo in nenasilno komunikacijo,

SC (1.1.5.1)

○: razvija in uporablja interakcijske strategije. Po potrebi uporablja jezikovne vire in pripomočke v tiskani in digitalni obliki (slovar, črkovalnik, prevajalnik, brskalnik, digitalna jezikovna orodja).

SC (1.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» v pisni komunikaciji z drugimi izmenja neposredno uporabne informacije, in na sporočila drugih tudi ustrezno odgovori;

» v pisni komunikaciji z drugimi izmenja informacije in mnenja o konkretnih in abstraktnih temah, ki so mu blizu.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: nadgrajuje zmožnost spletne interakcije z uporabo digitalne tehnologije in upošteva spletni bonton,

SC (4.2.5.1)

○: uporablja interakcijske strategije, pri čemer s pomočjo digitalne tehnologije soustvarja skupno vsebino z drugimi učenci.

SC (4.2.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri spletni interakciji niso predvideni.

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST 3. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Z učenjem nemščine učenec v 3. VIO nadgrajuje svojo zmožnost posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti. V vlogi posrednika gradi mostove med jeziki in kulturami, pojasnjuje, prenaša pomen ali premošča komunikacijske vrzeli ter tako ustvarja pogoje za sporazumevanje, sodelovanje ter soočanje s kulturno občutljivimi situacijami.

Z učenjem več kot enega jezika učenec razvija raznojezično zmožnost, pri učenju vključuje ves svoj raznojezični repertoar, preklaplja med jeziki, jih primerja ter gradi na znanju vseh jezikov (in jezikovnih različic) ter na strategijah učenja jezikov. Tako se z učenjem nemščine njegova celostna sporazumevalna zmožnost nadgrajuje, razvija in diferencira.

Z razvijanjem medkulturne zmožnosti učenec ozavešča razumevanje »drugosti«, pomen strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter jezikovno in kulturno raznolikost družbe v svojem ožjem okolju in tudi širše.

Ob koncu 3. VIO zna učenec posredovati informacije, podane v jasnih, dobro strukturiranih informativnih besedilih o vsebinah, ki jih pozna, ga osebno zanimajo ali so aktualne, čeprav ima zaradi omejenega besedišča včasih težave pri izražanju (posredovanje besedil). Sodelovati zna z ljudmi iz drugih okolij, pri čemer s postavljanjem enostavnih vprašanj in odgovarjanjem nanje kaže zanimanje in empatijo, oblikuje predloge in se odziva nanje, sprašuje, ali se drugi strinjajo, ter predlaga alternativne pristope (posredovanje pri sporazumevanju). S spoznavanjem drugih kultur vzpostavlja odnos do lastne kulture, izraža naklonjenost, odprtost ter spoštovanje do različnih jezikov in kultur (medkulturna zmožnost). Z izkušnjami pri učenju jezikov si zna pomagati tudi pri učenju nemščine, zna preklapljati med jeziki, jih analizirati, ugotavljati podobnosti in razlike ter funkcioniranje posameznega jezika z različnimi jezikovnimi kategorijami (raznojezična zmožnost).

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Posredovanje poteka lahko v okviru enega jezika, iz enega jezika v drugi jezik (medjezikovno posredovanje) ter iz enega v drugi način sporazumevanja (npr. iz govornega v znakovni jezik).

Pri pouku nemščine kot tujega jezika pri učencih razvijamo medjezikovno posredovanje, na višjih ravneh tudi znotrajjezikovno posredovanje. Tako večinoma učenci posredujejo iz nemškega v učni jezik (npr. povzemanje besedil, napisanih v nemškem jeziku, v učni jezik), na višjih ravneh tudi iz učnega v nemški jezik ali iz enega tujega jezika v drugi tuji jezik (npr. iz nemščine v angleščino). Pri pouku nemščine razvijamo tudi posredovanje v

okviru tega jezika (znotrajjezikovno posredovanje). Tako učenec povzema, pojasnjuje oz. razlaga v nemščini besedila, ki so napisana ali govorjena v nemščini.

Učenec s posredovalnimi dejavnostmi spozna in se uči uporabljati posredovalne strategije kot npr. strategije za prilagajanje jezika ali za poenostavitev besedila.

Razlikujemo med tremi področji posredovanja:

Pri posredovanju besedil, ki je najobsežnejše področje posredovanja, posrednik prenaša vsebino besedila drugi osebi, ki besedila zaradi jezikovnih, kulturnih ali drugih ovir ne razume. Sem sodijo naslednje dejavnosti:

- » prenašanje specifičnih informacij,
- » pojasnjevanje podatkov,
- » obdelava besedila,
- » prevajanje pisnega besedila,
- » pisanje zapiskov,
- » izražanje osebnega odziva na ustvarjalna besedila ter
- » analiziranje in kritika ustvarjalnih besedil.

Prevajanje besedil je najbolj tipično medjezikovno posredovanje. Prevajanje pri pouku lahko uporabimo za preverjanje razumevanja besede, fraze, besedila, za primerjanje delovanja posameznih jezikovnih in stavčnih struktur v stavku v različnih jezikih.

Pri **posredovanju pri sporazumevanju** posrednik spodbuja in usmerja sporazumevanje med osebami, ki imajo različna stališča. Razlike so lahko osebne, sociokulturne, sociolingvistične ali intelektualne narave.

Pri **posredovanju konceptov** posrednik drugim omogoča dostop do znanja in konceptov (npr. poučevanje je tipični primer dejavnosti posredovanja konceptov). V tem učnem načrtu to področje ni posebej izpostavljeno, ker je vključeno v prvi dve področji posredovanja.

POSREDOVANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost jezikovnega posredovanja besedila in pri tem uporablja svoj celotni jezikovni repertoar,
SC (1.1.3.2)

○: razvija zmožnost jezikovnega posredovanja pri sporazumevanju z različnimi posamezniki in skupinami.
Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in, če je treba, sklepa kompromise,
SC (5.3.4.2 | 5.3.4.1)

○: razvija in uporablja strategije za posredovanje besedil ter za posredovanje pri sporazumevanju.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri posredovanju niso predvideni.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost prožnega menjavanja jezikov iz svojega raznojezičnega repertoarja, kar mu olajša sporazumevanje v večjezičnem okolju. Pri učenju nemščine uporablja znanje maternega, učnega in ostalih jezikov; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi,

SC (1.1.3.2)

O: razvija zavest o različnih kulturnih prepričanjih, vrednotah in praksah. S spoznavanjem in primerjanjem lastne in tujih kultur vzpostavlja odnos do lastne kulture, ozavešča pomen vrednosti in različnosti kultur in jezikov za posameznika ter za skupnosti. Zaveda se in prepozna raznolikosti v ožjih (oddelek, vrstniki, družina) in širših okoljih (šola, lokalna skupnost, družba) ter se zaveda bogastva kulturne raznolikosti družbe ter pomena strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih kulturnih skupnosti. Pri tem upošteva etična pravila pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.

SC (1.3.1.1 | 2.1.2.1)

I: v stiku z govorniki nemščine se v realnih okoliščinah sporazumeva v nemščini, npr. na strokovni ekskurziji ali pri sodelovanju v mednarodnem projektu. S sogovorniki aktivno uporablja pri pouku pridobljeno znanje v novih avtentičnih situacijah. V mednarodnem sodelovanju se aktivno povezuje z drugimi deležniki v prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost.

SC (5.3.5.3 | 2.4.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri temi raznojezična in medkulturna zmožnost niso predvideni.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI 3. VIO

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec v 3. VIO nadaljuje z razvijanjem sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti, ki jih je v 2. VIO usvojil v okviru razvijanja celostne sporazumevalne zmožnosti oz. posameznih delnih zmožnosti, to so sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost.

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, pragmatično in sociolingvistično zmožnost. Jezikovna zmožnost vključuje poznavanje besedišča, slovnice, pravopisa ter fonologije. Pragmatična zmožnost vključuje poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana, uporabna za izvajanje sporazumevalnih funkcij ter razvrščena v skladu z interakcijskimi in transakcijskimi poteki. Sociolingvistična zmožnost pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

Jezikovna zmožnost se torej nanaša na jezikovno »pravilno rabo«, na znanje jezika kot sistema, pragmatična zmožnost pa na dejansko rabo jezika pri tvorjenju besedila. Ta pri tvorjenju besedil vključuje sposobnost razvijanja teme, sposobnost prilagajanja jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine (prožnost), sposobnost natančnega podajanja vsebine, sposobnost povezovanja delov besedila ali stavkov (koherentnost in kohezivnost), sposobnost oblikovanja izjav ter lahkotnost izražanja (tekočnost) ter pri interakciji sposobnost menjave vlog in upoštevanja načel sodelovanja.

Učenec **ob koncu 3. VIO** uporablja raznoliko besedišče, povezano z obravnavanimi vsebinami. Razmeroma pravilno uporablja širši nabor pogosto rabljenih struktur, povezanih s predvidljivimi, vsakdanjimi situacijami. Izgovarjava je na splošno razumljiva, občasni odkloni večinoma ne vplivajo na razumljivost sporočila.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti se pri pouku ne razvijajo ločeno, zato so tu opredeljeni standardi vedno del opisnih kriterijev izkazovanja znanja ostalih zmožnosti.

V okviru **jezikovne zmožnosti** so standardi opredeljeni za:

- » besedišče,
- » slovnično pravilnost,
- » izgovarjavo,
- » pravopis.

V okviru **pragmatične zmožnosti** so standardi opredeljeni za:

- » razvijanje teme,
- » vsebinsko natančnost,
- » koherentnost in kohezivnost,
- » tekočnost,
- » menjavo vlog in načela sodelovanja.

Sociolingvistična zmožnost je opredeljena kot en standard za rabo jezika v različnih družbenih okoliščinah.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST 3. VIO

CILJI

Učenec:

○ širi in pogloblja besedišče, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe. Pri spoznavanju besedišča si pomaga z vsem svojim jezikovnim repertoarjem, zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpoznava podobnosti ter razlike med njimi,

SC (1.1.3.2)

○ razvija slovnično pravilno sporazumevanje. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih pripomočkov,

SC (1.1.3.1)

○ razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas,

○ razvija pravopisno pravilno sporazumevanje.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Besedišče

- » uporablja raznoliko besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami in vsebinami. Besedišče je večinoma pomensko ustrezno rabljeno;
- » uporablja raznoliko in obsežno besedišče, povezano z znanimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami. Besedišče je pomensko ustrezno rabljeno, pri izražanju kompleksnejših misli si še pomaga s parafraziranjem.

Slovnična pravilnost

- » uporablja preproste jezikovne strukture pravilno, pri tem so še vedno možne določene osnovne sistemske napake, čeprav je po navadi jasno, kaj želi izraziti;
- » razmeroma pravilno uporablja širši nabor pogosto rabljenih struktur, povezanih z dokaj predvidljivimi situacijami. Občasne sistemske napake ne ovirajo razumevanja.

Izgovarjava

- » izgovarja znane besede in fraze v vsakdanjih situacijah. Razumljivost sporočila je občasno otežena (npr. zaradi napačnega besednega naglasa ali stavčnega poudarka);
- » izgovarja na splošno razumljivo, čeprav je še vedno možen napačen izgovor posameznih glasov v njemu manj znanih besedah. Intonacija, stavčni poudarek in besedni naglas ne vplivajo na razumevanje sporočila, zazna pa se lahko vpliv učenčevih drugih jezikov.

Pravopis

- » zapiše razmeroma pravilno kratke stavke o vsakdanjih vsebinah. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v izrazih, ki so učencu manj znani, ter druge sistemske napake;
- » zapiše večinoma pravilno povezana besedila, v katerih pravilno postavi ločila, oblikuje besedilo ter rabi veliko začetnico. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti pri izrazih, ki so učencu manj znani.

PRAGMATIČNA IN SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST 3. VIO

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost dejanske rabe jezika pri tvorjenju besedil (pragmatično zmožnost). Pri tem uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, ter vse svoje obstoječe znanje jezikov,

SC (1.1.3.2)

○: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah (sociolingvistično zmožnost).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Vsebinska natančnost

» v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh lahko sporoči tisto, kar želi, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti;

» razumljivo izrazi bistvo tistega, kar želi. Informacije so preproste in nezahtevne.

Razvijanje teme

» s pomočjo seznama točk tvori opis ali krajšo zgodbo;

» tvori zgodbo ali opis, ki je ustrezno vsebinsko zgrajen, kjer si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane, pri tem širi besedilo z dodajanjem.

Koherentnost in kohezivnost

» uporablja najpogostejše veznike, da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo ali opis v obliki preprostega niza točk;

» tvori daljše stavke in jih med sabo z omejenim naborom povezovalnih sredstev poveže, npr. v zgodbo. V preprostem besedilu vpelje protiargument.

Tekočnost

» se lahko razumljivo izrazi s kratkimi izjavami, čeprav so zelo očitni oklevanje in napačni začetki;

» se izrazi večinoma tekoče, občasno s krajšimi premori zaradi slovničnega in leksikalnega popravljanja.

Menjava vlog in načela sodelovanja (interakcijske strategije)

» s pomočjo preprostih tehnik začne, vzdržuje in konča preprost pogovor o različnih temah;

- » sodeluje v pogovoru, poseže vanj ter prevzame vlogo govorca v pogovorih o različnih temah.

Sociolingvistična zmožnost

- » **obvlada kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave in nagovore (npr. zna povabiti, predlagati, se opravičiti in se na to odzvati);**
- » zna uporabljati širši razpon jezikovnih funkcij in se odzivati nanje. Zaveda se pravil vljudnega sporazumevanja, strpne komunikacije in najpomembnejših razlik v običajih, stališčih, vrednotah in prepričanjih.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST 2. VIO

- » Candelier, M., Camilleri, A., Castellotti, V., De Pietro, J. F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A. in Schröder-Sura, A. (2017). *ROPP, referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in kulturam: zmožnosti in viri*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j57niv0>
- » CROMO: Medkulturni čezmejni modul – dopolnilo Evropskemu jezikovnemu listovniku 15+ (2007). Gradec/Trst/Ljubljana: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mp2x96l>
- » Fidler, Soča (ur.) (2004): *Ja-Ling Comenius – Janua Linguarum – Vrata v jezike: Jezikovno in medkulturno uzaveščanje v osnovni šoli*. Priročnik za učitelje. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- » Hufeisen, B. in Neuner, G. (2003). *Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen – Deutsch nach Englisch*. European Centre for Modern Languages. Strasburg: Svet Evrope.
- » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9qjbx>
- » Kač, L. (2022). Raznojezične učne ure so s pomočjo Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jezikom in kulturam več kot samo učenje jezikov. V *Obrazi več-/raznojezičnosti: [znanstvena monografija]* (str. 107–130). Pedagoški inštitut. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>)
- » Medkulturni in večjezični pristopi pri pouku, Gradivo z usposabljanja učiteljev, 26.10.2017, Zavod RS za šolstvo, MIZŠ, <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/da41q9b> (11.10.2024).
- » Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov, prispevki učiteljev o izvedenih večjezikovnih in medkulturnih učnih dejavnostih, <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/> (11.10.2024).
- » *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT)* (1. izd., str. 108). (2022). Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>)

PRILOGE

PRILOGE PO POGLAVJIH

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI 2. VIO

Didaktična priporočila za temo

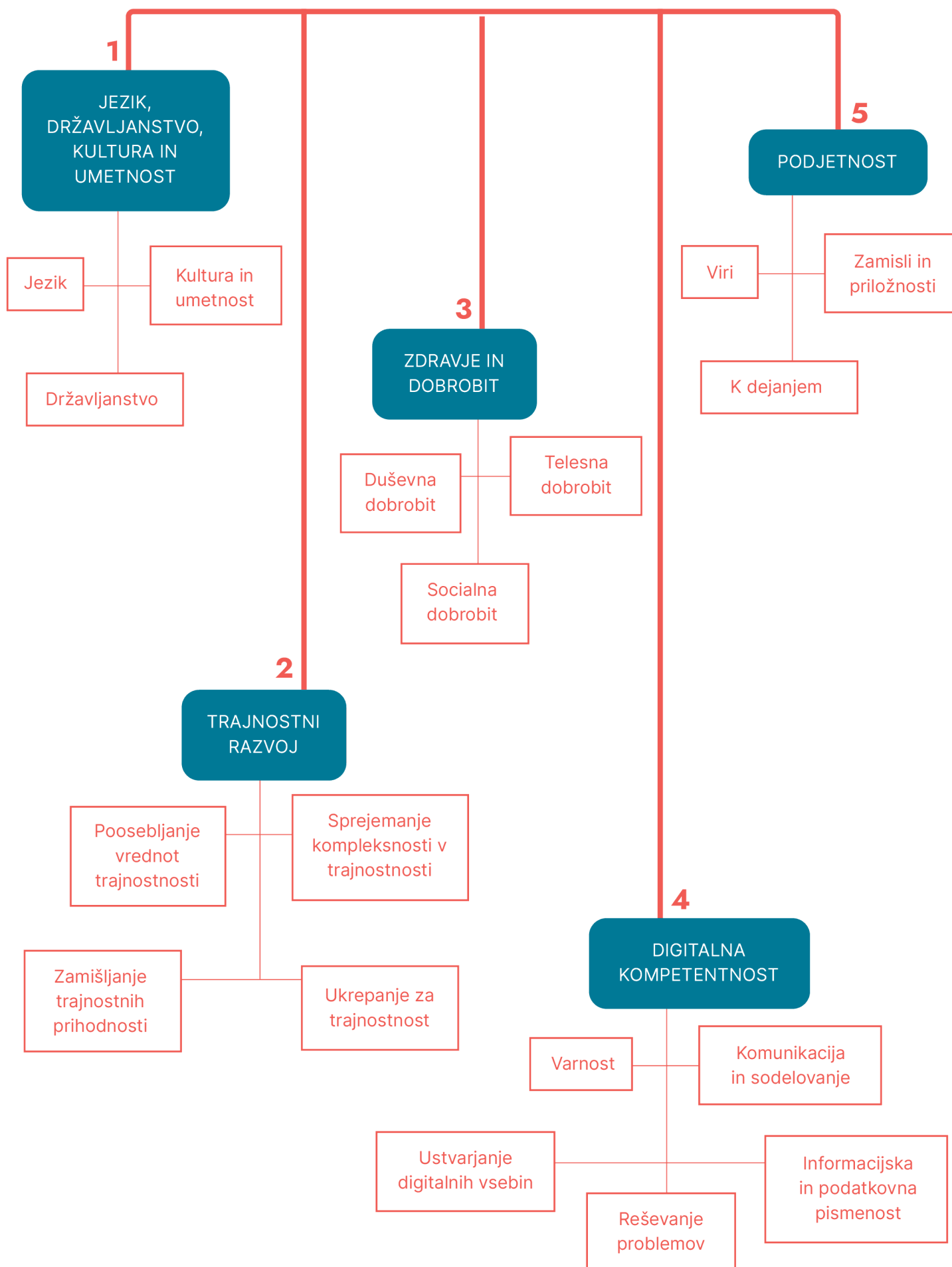
» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Slovnicne_strukture_TJ1_OŠ_2VIO_corr_za_objavo.pdf

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI 3. VIO

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Slovnicne_strukture_TJ1_OŠ_3VIO_za_objavo2.pdf

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.